

Vergaderjaar 2011–2012

25 232

Voetbalvandalisme

Nr. 59

BRIEF VAN DE MINISTER VAN VEILIGHEID EN JUSTITIE

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 21 december 2011

Aanleiding

Uw Kamer heeft op 6 december 2011 bij de Regeling van Werkzaamheden gevraagd om een brief naar aanleiding van het bericht dat de voetbalwedstrijd tussen FC Utrecht en FC Twente door de burgemeester niet als risicowedstrijd is aangemerkt. In deze brief informeer ik u over genoemd incident. Tevens informeer ik u op uw verzoek over de bredere aanpak van voetbalvandalisme.

Verder deel ik u mee dat de schriftelijke vragen van de leden Van Dekken en Marcouch (beiden PvdA) over voetbalrellen in Utrecht (vraagnummer 2011Z25462, ingezonden 7 december 2011) op korte termijn worden beantwoord.

Aanpak

De laatste maanden heeft het betaald voetbal in Nederland een drietal incidenten gekend (bestorming Maasgebouw Feyenoord op 17 september; rellen na afloop NEC–Vitesse op 16 oktober; rellen na FC Utrecht–FC Twente op 4 december). Deze incidenten zijn voor mij aanleiding om alle bestaande maatregelen in de strijd tegen voetbalvandalisme tegen het licht te houden en zo nodig aan te scherpen.

Samen met politie, openbaar ministerie (OM), burgemeesters, Koninklijke Nederlandse Voetbalbond (KNVB) en betaald voetbal organisaties (bvo's) slaan we de handen ineen. Daarbij zet ik in op drie sporen:

1. Versterking van de operationele aanpak van burgemeesters, politie, OM, bvo's en KNVB;
2. Vervroegde evaluatie van de Wet maatregelen bestrijding voetbalvandalisme en ernstige overlast (Wet mbveo);
3. Zwaardere strafrechtelijke aanpak.

De nu in gang gezette geïntensiveerde aanpak om voetbalvandalisme aan te pakken sluit goed aan op het huidige beleid. Het Kader voor Beleid Voetbal en Veiligheid¹ heb ik in mei 2011 aan uw Kamer aangeboden. Met dit kader willen de landelijke ketenpartners – politie, OM, KNVB, gemeenten en het ministerie van Veiligheid en Justitie – een goed verloop van de wedstrijden stimuleren. Het is van belang dat gemeenten, politie, OM en bvo's hun verantwoordelijkheden nemen op hun eigen terrein en samenwerken. Daar waar zich toch incidenten voordoen, moet krachtig en direct worden ingegrepen. Betrokkenen moeten zich goed realiseren wat de consequenties zijn.

Versterking van de operationele aanpak

Samen met burgemeesters, politie, OM, bvo's en KNVB zie ik hoe de operationele aanpak kan worden versterkt. Ik heb burgemeester Van Gijssel gevraagd het initiatief hiertoe te willen nemen. Burgemeester Van Gijssel zit namens de burgemeesters in de Regiegroep Voetbal en Veiligheid.

Regiegroep Voetbal en Veiligheid

Op landelijk niveau is de Regiegroep bezig om het aantal incidenten terug te dringen en randvoorwaarden te scheppen om voetbal een feest te laten zijn. Aan de Regiegroep nemen onder voorzitterschap van mijn ministerie vertegenwoordigers deel van gemeenten, politie, OM, KNVB en het Auditteam Voetbal en Veiligheid. De Regiegroep steunt mijn voorgestelde aanpak van drie sporen.

Landelijk actieplan Voetbal en Veiligheid

De Regiegroep stelt een «Landelijk actieplan Voetbal en Veiligheid» op, waarin de belangrijkste actiepunten uit onder meer het Kader voor Beleid Voetbal en Veiligheid worden opgenomen. Aan deze actiepunten zullen actiehouders gekoppeld worden. In het actieplan kunnen meerdere punten worden opgenomen, zoals ook de aanbevelingen uit de audits die het Auditteam Voetbal en Veiligheid uitvoert bij alle gemeenten waar betaald voetbal wordt gespeeld, bijvoorbeeld de aanpak van uitsupporters. Een dergelijk actieplan kreeg in het overleg van de burgemeesters met een bvo op 23 november jl. steun van de burgemeesters.

Hooligans in Beeld

Vanaf 2012 zal elk korps zijn top-10 hooligans moeten bijhouden. Op dit moment wordt er voor gezorgd dat elk korps een top-10 aanlevert, zodat het project in december 2011 is afgerond en de werkwijze vanaf dat moment een reguliere wordt.

Vervroegde evaluatie van de Wet mbveo

De evaluatie van de Wet mbveo wordt naar voren gehaald. De start van de evaluatie stond gepland voor september 2012 maar zal in januari starten en in juni 2012 worden afgerond. In de evaluatie wordt gekeken naar de werking van de wet in zijn totaliteit, maar specifiek zal ingegaan worden op de werking van de wet bij de aanpak van voetbalvandalisme. Aan de hand van de uitkomsten van de evaluatie wordt bekeken met welke maatregelen (de toepassing van) de Wet mbveo kan worden verbeterd. Indien een wetswijziging daarvoor noodzakelijk is zal ik u een voorstel doen toekomen.

De evaluatie bevat onder andere de volgende elementen:

- of de huidige strafmaten voldoende zijn;
- of elementen uit de Engelse wet van toegevoegde waarde kunnen zijn en kunnen worden overgenomen in de Nederlandse wetgeving²;

¹ Tweede Kamer, vergaderjaar 2010–2011, 25 232, nr. 57.

² Zie ook de motie Döller, kamerstukken 31 467, I.

- of er behoefte bestaat aan aanvullende bevoegdheden voor de burgemeester en/ of de Officier van Justitie die nu nog niet in de Wet mbveo of in andere Nederlandse wetgeving zijn opgenomen;
- of het toepassingsbereik van de Wet mbveo voldoende is. Bij de beantwoording van deze vraag moet ook worden gekeken naar andere wetgeving zoals het Wetboek van Strafrecht, de Gemeentewet en Algemene Plaatselijke Verordeningen. Belangrijk hierbij is het wetsvoorstel Invoering van een rechterlijke vrijheidsbeperkende maatregel¹. Met dit wetsvoorstel kan de strafrechter – als maatregel naast een straf – aan een te veroordelen persoon een vrijheidsbeperkende maatregel opleggen in de vorm van een gebiedsverbod, een contactverbod of een meldplicht voor maximaal twee jaar. Deze wet zal in april 2012 in werking treden.
- de resultaten van de tweede monitor van de IOOV. Deze monitor heeft betrekking op de feitelijke toepassing van de wet in de praktijk.

Zwaardere strafrechtelijke aanpak

Veel ordeverstoringen zijn een overtreding van een strafrechtelijke bepaling die met prioriteit door de politie dienen te worden opgespoord en door het OM te worden vervolgd. In voorkomende gevallen wordt reeds snelrecht toegepast maar ik zal in samenspraak met het College van procureurs-generaal bezien of snelrecht eerder kan worden ingezet. Het strafrechtelijk opleggen van stadionverboden wordt hier ook in meege-nomen. Het lokaal bestuur, het OM en de bvo's zullen de mogelijkheden moeten bezien om bestuurs-, straf- en civielrechtelijke sancties te combineren om zo de daders hard en gevoelig op meer terreinen aan te pakken. Daarnaast zal uit de evaluatie van de Wet mbveo moeten blijken of aanvullende maatregelen op strafrechtelijk gebied nodig zijn. Tenslotte verwacht ik dat het openbaar ministerie de mogelijkheden die op basis van de Wet invoering van een rechterlijke vrijheidsbeperkende maatregel ter beschikking staan met prioriteit zal inzetten.

Ongeregeldheden FC Utrecht–FC Twente

Met betrekking tot deze ongeregelde heden merk ik op dat de handhaving van de openbare orde een verantwoordelijkheid is van de burgemeester, die daarvoor verantwoording is verschuldigd aan de gemeenteraad. Op uw verzoek ga ik hieronder op enkele specifieke vragen in, die u op 6 december gesteld heeft.

Hoeveel politiefunctionarissen zijn als gevolg van de rellen gewond geraakt en/of hebben uit noodweer hun dienstwapen gebruikt?

Er zijn in totaal acht politiefunctionarissen lichtgewond geraakt en twee politiefunctionarissen hebben een waarschuwingsschot gelost met hun dienstwapen.

Kunt u een indicatie geven van de kosten die zijn gemaakt als gevolg van de inzet van hulpdiensten bij de voetbalrellen? Het gaat om kosten zowel in materiële als in personele zin.

Ik kan geen precieze indicatie geven van alle materiële en personele kosten die dit betreffende incident hebben opgeleverd, wel een overzicht van capaciteit en middelen die zijn ingezet. Naast de reguliere inzet van zo'n zestig medewerkers is één peloton ME opgeroepen. Er is tevens gebruik gemaakt van negentien noodhulpvoertuigen uit de regio, vier hondengeleiders, één helikopter met drie inzittenden, drie politiemotorrijders, meldkamerpersoneel en leidinggevenden. Diverse politievoertuigen zijn ernstig beschadigd.

¹ Kamerstukken 32 551.

Wat hebben de voetbalclubs zelf gedaan in de voorbereidingen, tijdens en na de wedstrijd teneinde ongeregeldeheden te voorkomen?

Er heeft tussen de clubs en de politie het reguliere vooroverleg plaatsgevonden. Daarin zijn afspraken gemaakt over wedstrijd- en veiligheidsorganisatie. Daarnaast heeft FC Utrecht al zijn stadionverboden in kaart gebracht. Zowel bij uit- als thuiswedstrijden zijn kaarten van mensen met stadionverboden geblokkeerd in respectievelijk de kaartlezers van het stadion alsmede de scanners bij uitwedstrijden. De kaartlezers en de scanners staan in verbinding met de hoofdcomputer «FC Utrecht kaartverkoop» die weer in verbinding staat met de KNVB. Op deze manier is het onmogelijk om met een geblokkeerde (club)seizoenskaart een zitplaats in het stadion te bemachtigen.

Zijn de bevoegdheden van de burgemeester gebruikt? Zo ja, welke?

Ja, de burgemeester heeft gebruik gemaakt van zijn bevoegdheden om de openbare orde te herstellen. Er is in deze specifieke situatie geen gebruik gemaakt van de Wet mbveo. Bij een onverwachte verstoring van de openbare orde – zoals in dit geval – is toepassing van de Wet mbveo niet aan de orde.

Auditteam Voetbal en Veiligheid

Tot slot deel ik u mee dat burgemeester Wolfsen het Auditteam Voetbal en Veiligheid heeft gevraagd onderzoek te doen naar de ongeregeldeheden tijdens en na de wedstrijd FC Utrecht–FC Twente. Het Auditteam Voetbal en Veiligheid doet eveneens onderzoek naar de ongeregeldeheden bij Feyenoord (gereed januari 2012). Het onderzoek naar de rellen in Utrecht is naar verwachting gereed in maart 2012.

De minister van Veiligheid en Justitie,
I. W. Opstelten